EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 22.6.2020.
COM(2020) 242 final

2020/0119 (NLE)

Priekšlikums

**PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,**

**ar kuru groza Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2017/784, ar ko Itālijas Republikai atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 206. un 226. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu**

# PASKAIDROJUMA RAKSTS

Saskaņā ar 395. panta 1. punktu 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[1] ("PVN direktīva") Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij piemērot īpašus pasākumus, lai atkāptos no minētās direktīvas noteikumiem nolūkā vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai nepieļaut noteiktu veidu nodokļa nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļa maksāšanas.

Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2019. gada 4. decembrī, Itālijas Republika pieprasīja atļauju turpināt piemērot atkāpi no PVN direktīvas 206. un 226. panta attiecībā uz prasībām par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) nomaksu un rēķinu izsniegšanu par preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu valsts sektora iestādēm. Minētais pieprasījums nozīmēja darbības jomas sašaurināšanu spēkā esošajam atkāpes pasākumam, kas paredzēts Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2017/784[2], kurš attiecās arī uz preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanu centrālo un vietējo valsts sektora iestāžu kontrolētiem uzņēmumiem un sarakstā ietvertajiem biržā kotētajiem uzņēmumiem.

Tomēr vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2020. gada 27. martā, Itālija grozīja savu pieprasījumu, lūdzot, lai atļaujas darbības joma paliktu identiska tai, kas paredzēta Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2017/784, un tādēļ lūdzot piemērot atkāpi no PVN direktīvas 206. un 226. panta attiecībā uz preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu valsts sektora iestādēm, centrālo un vietējo valsts iestāžu kontrolētiem uzņēmumiem un sarakstā ietvertajiem biržā kotētajiem uzņēmumiem. Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija 2020. gada 5. maija vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Itālijas Republikas pieprasījumu. Komisija 2020. gada 6. maija vēstulē paziņoja Itālijas Republikai, ka tās rīcībā ir visa pieprasījuma izvērtēšanai nepieciešamā informācija.

## 1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

### • Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pēc statistikas pārbaužu sistēmas ieviešanas Itālija atklāja ievērojamu krāpšanu PVN jomā saistībā ar preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu valsts sektora iestādēm. Lai izskaustu šādu praksi, Itālija 2014. gadā pieprasīja, lai valsts sektora iestādēm paredzēto piegāžu gadījumā maksājamais PVN vairs nebūtu jāmaksā piegādātājam vai pakalpojuma sniedzējam, bet gan būtu jāiemaksā atsevišķā un bloķētā nodokļu iestāžu bankas kontā. Šo mehānismu parasti dēvē par "dalīta maksājuma" veidu, jo maksājums, ko klients parasti pilnībā pārskaita piegādātājam vai pakalpojumu sniedzējam (atlīdzība apmaiņā pret piegādi vai pakalpojumu plus PVN), tiek sadalīts šādi: i) pirmkārt, atlīdzība, ko maksā preču piegādātājam vai pakalpojumu sniedzējam; un ii) otrkārt, maksājamais PVN tiek iemaksāts bloķētā nodokļu iestāžu bankas kontā.

Ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/1401[3] šādu atkāpi atļāva piemērot līdz 2017. gada 31. decembrim. Ar to Itālijai tika atļauts piemērot atkāpi no PVN direktīvas 206. panta attiecībā uz PVN nomaksu un no PVN direktīvas 226. panta attiecībā uz noteikumiem par rēķinu izsniegšanu.

Itālija bija pieprasījusi atkāpi uz noteiktu laiku, kurā tā varētu organizēt un īstenot atbilstīgus kontroles politikas pasākumus un pilnībā izmantot elektroniskas rēķinu izsniegšanas rezultātā pieejamo datu sniegtās priekšrocības. Nosakot pienākumu par piegādēm vai sniegtajiem

[1] OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.
[2] OV L 118, 6.5.2017., 17. lpp.
[3] OV L 217, 18.8.2015., 7.–8. lpp.

pakalpojumiem valsts sektora iestādēm rēķinus izsniegt elektroniski, kā rezultātā ir iespējams reāllaikā kontrolēt atsevišķus darījumus un precīzas PVN summas, kuras valsts sektora iestādēm ir jāmaksā par saviem pirkumiem, Itālijai tiktu dota iespēja revidēt attiecīgo sektoru ar parasto kontroles metožu palīdzību, un nebūtu nepieciešams atkāpties no PVN direktīvas, lai piemērotu dalītā maksājuma pasākumu.

Saskaņā ar Itālijas sniegto informāciju elektroniska rēķinu izsniegšana attiecībā uz piegādēm vai sniegtajiem pakalpojumiem valsts sektora iestādēm nodrošināja nodokļu iestādēm būtisku informāciju par rēķinu plūsmu, kas ļāva kontrolēt darījumus un atbilstošās PVN summas. Taču vēl viens efektīvas kontroles sistēmas elements – pienākums paziņot nodokļu iestādēm datus par visiem izsniegtajiem un saņemtajiem rēķiniem – tika ieviests tikai 2017. gada 1. janvārī. Būtu nepieciešams vairāk laika, lai šis pasākums kļūtu efektīvs un efektīvi mudinātu nodokļa maksātājus uzlabot viņu nodokļu saistību izpildi. Tādēļ Itālija lūdza pagarināt termiņu atkāpei no PVN direktīvas 206. un 226. panta attiecībā uz piegādēm vai sniegtajiem pakalpojumiem valsts sektora iestādēm.

Turklāt Itālija atklāja nodokļa nemaksāšanu sektorā, kas aptver piegādes vai pakalpojumu sniegšanu valsts sektora iestāžu kontrolē esošiem uzņēmumiem un nelielai biržas sarakstā iekļautu 40 uzņēmumu grupai. Lai apkarotu šo nodokļu nemaksāšanu un nodrošinātu, ka valsts sektora ieņēmumiem vairs nerodas PVN zaudējumi, Itālija pieprasīja attiecināt atkāpi no PVN direktīvas 206. un 226. panta arī uz preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu iepriekš minētajām vienībām, kuras Itālija uzskatīja par tikpat uzticamām kā valsts sektora iestādes. Minētās vienības ir centrālo un vietējo valsts sektora iestāžu kontrolē esoši uzņēmumi, kā arī aptuveni 40 biržas sarakstā iekļautu uzņēmumu, tātad kopā aptuveni 2 400 uzņēmumu. Itālija sagaidīja, ka dalītā maksājuma pasākuma attiecināšana uz minētajiem uzņēmumiem novērsīs nodokļu nemaksāšanu, kas notiek tādā veidā, ka attiecīgo vienību piegādātāji vai pakalpojumu sniedzēji nemaksā PVN, un ka tādējādi tiktu palielināti PVN ieņēmumi.

Atkāpes ar paplašināto darbības jomu termiņš ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2017/784 tika pagarināts līdz 2020. gada 30. jūnijam.

2018. gada oktobrī Itālija iesniedza ziņojumu saskaņā ar Padomes Īstenošanas lēmuma (ES) 2017/784 3. panta otro daļu. Ziņojumā norādīts, ka Itālijā ieviestais dalītā maksājuma pasākums ir palielinājis PVN ieņēmumus un ka šis palielinājums pārsniedz pasākuma ieviešanas laikā izdarītās aplēses. Turklāt ziņojumā ir norādīts, ka PVN kredīta palielinājumu uzņēmumu piegādātājiem vai pakalpojumu sniedzējiem dalītā maksājuma ietvaros, kas rodas pasākuma īstenošanas rezultātā, var viegli kontrolēt un pārvaldīt un ka PVN atmaksas situācija nav pasliktinājusies.

Dalītā maksājuma mehānisms ir daļa no pasākumu kopuma, ko Itālija ieviesusi, lai apkarotu krāpšanu nodokļu jomā un nodokļu nemaksāšanu. Šis pasākumu kopums cita starpā ietver elektronisku rēķinu izsniegšanu un datu par katru dienu iekasētajām summām elektronisku nosūtīšanu. Elektroniska rēķinu izsniegšana dažos sektoros tika ieviesta no 2018. gada 1. jūlija un no 2019. gada 1. janvāra to piemēroja visos sektoros. Šo pienākumu noteica ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/593[4]. Lai elektroniski pārsūtītu datus par katru dienu iekasētajām summām, nodokļa maksātājiem, kas ir iesaistīti mazumtirdzniecībā un līdzīgās darbībās (bez rēķinu izsniegšanas pienākumiem), dati par katru dienu iekasētajām summām ir jāglabā elektroniski un elektroniski tie jānosūta *Agenzia delle Entrate*. Šis pēdējais pienākums stājās spēkā 2020. gada 1. janvārī un attiecībā uz nodokļa maksātājiem, kuru apgrozījums pārsniedz 400 000 EUR, – 2019. gada 1. jūlijā. Šis pasākumu kopums ir aizstājis citus

[4] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2018/593 (2018. gada 16. aprīlis), ar ko Itālijas Republikai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 218. un 232. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 99, 19.4.2018., 14.–15. lpp.).

kontroles pasākumus un ļauj Itālijas nodokļu iestādēm veikt uzņēmēju deklarēto dažādo darījumu kontrolpārbaudi un pārraudzīt to PVN maksājumus. Ar jaunākajām izmaiņām tiesību aktos tika ieviests pienākums datus par PVN darījumiem no elektroniskajiem rēķiniem, pārrobežu darījumiem un elektroniski iekasētajām summām nekavējoties darīt pieejamus nodokļa maksātājiem, lai vienkāršotu to saistību izpildi; tādēļ *Agenzia delle Entrate* iepriekš aizpildīs PVN deklarācijas un sagatavos regulārus PVN aprēķinus, kurus nodokļu maksātāji varēs pieņemt vai papildināt. Saskaņā ar iepriekšminētā Lēmuma 2017/784 7. apsvērumu, tiklīdz šī sistēma būs pilnībā ieviesta, nevajadzētu būt vajadzībai turpmāk atkāpties no Direktīvas 2006/112/EK, lai piemērotu dalītā maksājuma pasākumu.

Tomēr saskaņā ar Itālijas iestāžu sniegto informāciju šobrīd nebūtu lietderīgi pilnībā atcelt dalītā maksājuma pasākumu. Saskaņā ar to aplēsēm pasākumi, kas īstenoti ar krāpšanas apkarošanas pasākumu kopumu, samazina laiku, kas nodokļu administrācijai vajadzīgs, lai uzzinātu par iespējamu nemaksāšanas vai krāpšanas gadījumu, līdz trim mēnešiem salīdzinājumā ar sākotnēji nepieciešamajiem 18 mēnešiem. Tomēr bez dalītā maksājuma atgūšana no nodokļa nemaksātājiem vai krāpniekiem pēc pārbaudes veikšanas varētu izrādīties neiespējama, ja tie būtu maksātnespējīgi. Dalītā maksājuma mehānisms kā *ex ante* pasākums nodrošina daudz lielāku efektivitāti.

Komisija joprojām uzskata, ka, pilnībā īstenojot Itālijas izstrādāto krāpšanas apkarošanas pasākumu kopumu, vairs nebūtu nepieciešamas papildu atkāpes no PVN direktīvas, lai piemērotu dalīto maksājumu. Tomēr vēl ir pāragri pilnībā novērtēt šo pasākumu efektivitāti, ņemot vērā to neseno īstenošanas sākumu. Vispārīgie obligātie e-rēķini stājās spēkā tikai 2019. gada 1. janvārī, savukārt datu par katru dienu iekasētajām summām elektroniska nosūtīšana tika pilnībā īstenota 2020. gada 1. janvārī. Tāpēc nav iespējams veikt visaptverošu novērtējumu par šiem pasākumiem un to ietekmi uz krāpšanas konstatēšanu PVN jomā un uz nodokļa iekasēšanu. Tādējādi, tā kā krāpšanas apkarošanas tiesību aktu kopums nav pilnībā īstenots, ir ieteicams pasākumu termiņu pagarināt uz papildu laikposmu, jo tā atcelšanai varētu būt ievērojama nelabvēlīga ietekme uz cīņu pret nodokļu nemaksāšanu un uz PVN iekasēšanu attiecībā uz sektoriem, uz kuriem attiecas pasākuma darbības joma. Turklāt, ja pasākuma termiņš netiks pagarināts, uzņēmumiem, kas piemēro dalītā maksājuma mehānismu, būs jāmaina savas rēķinu izsniegšanas sistēmas, lai pielāgotos izmaiņām. Nodokļu administrācijai būtu jāveic līdzīgi pielāgojumi savās sistēmās. Ņemot vērā Covid-19 uzliesmojuma izraisītās grūtības Itālijā, šķiet, ka pašlaik nav lietderīgi pieprasīt uzņēmumiem un nodokļu administrācijai veikt šīs izmaiņas.

Dalītā maksājuma sekas cita starpā ir tādas, ka piegādātāji vai pakalpojumu sniedzēji, kas ir nodokļa maksātāji, nevar kompensēt samaksāto priekšnodokli ar PVN, ko viņi saņem par piegādēm vai pakalpojumiem. Tie var pastāvīgi atrasties kredīta pozīcijā, un viņiem, iespējams, būs jāpieprasa nodokļu administrācijai šā PVN faktiska atmaksa. No otras puses, zināmos apstākļos Itālija atļauj šiem piegādātājiem vai pakalpojumu sniedzējiem kompensēt PVN, ko tie nav saņēmuši no saviem klientiem, ar citiem Itālijā maksājamajiem nodokļiem, tādējādi ierobežojot naudas plūsmas problēmu, kas citādā gadījumā var rasties uzņēmumiem, kuriem ir pienākums maksāt nodokļus Itālijā.

Saskaņā ar Itālijas iesniegto informāciju atmaksāšanas procedūra ir tikusi paātrināta. Atmaksāšanas pieprasījumus apstrādā vidēji 67 dienu laikā, un vidējais faktiskais maksājuma veikšanas laiks saņēmējam ir 7 dienas. Dalītā maksājuma pasākuma ieviešanas laikā bija paredzēts, ka nodokļa maksātājiem, kas veic darījumus, uz kuriem attiecas dalītā maksājuma shēma, šādu darījumu rezultātā akumulētā kredīta robežās ir tiesības prioritārā kārtā saņemt attiecīgos PVN kredīta maksājumus. Šī prakse nozīmē, ka atmaksas pieprasījumi, kas saistīti ar dalītā maksājuma mehānismu, tiek izskatīti prioritārā kārtā gan sākotnējās izmeklēšanas

laikā, gan to summu izmaksāšanas laikā, kas pienākas salīdzinājumā ar neprioritārām atmaksām.

Itālijas iesniegtais pieprasījums, kas Komisijā reģistrēts 2019. gada 4. decembrī, paredzēja spēkā esošā atkāpes pasākuma darbības jomas sašaurināšanu, jo tika pieprasīta atļauja turpināt atkāpties no PVN direktīvas 206. un 226. panta tikai attiecībā uz PVN maksājumiem un rēķinu izsniegšanas prasībām par preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu valsts sektora iestādēm. Tomēr vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2020. gada 27. martā, Itālija grozīja savu pieprasījumu, lūdzot, lai atļaujas darbības joma paliktu identiska tai, kas paredzēta Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2017/784, un tādējādi lūdzot piemērot atkāpi no PVN direktīvas 206. un 226. panta attiecībā uz preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu valsts sektora iestādēm, centrālo un vietējo valsts iestāžu kontrolētiem uzņēmumiem un sarakstā ietvertajiem biržā kotētajiem uzņēmumiem.

Darbības jomas izmaiņu iemesls bija tāds, ka pa to laiku kļuva pieejami galīgie dati par pasākuma efektivitāti, kas liecināja, ka pasākuma efektivitāte bija augstāka, nekā norādīts iepriekšējos ziņojumos. Termiņa pagarinājuma pieprasījums, kas iesniegts 2019. gada decembrī, tika grozīts, pieprasot paplašināt Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2017/784 paredzētā atkāpes pasākuma darbības jomu.

Ņemot vērā atkāpes plašo darbības jomu un to, ka uzņēmumu bažas saistībā ar PVN atmaksu joprojām pastāv, ir svarīgi nodrošināt, ka tiek veikti nepieciešamie turpmākie pasākumi šīs atkāpes ietvaros; tas jo īpaši attiecas uz pasākuma ietekmi uz krāpšanas apmēru PVN jomā un uz situāciju PVN atmaksas jomā saistībā ar nodokļa maksātājiem, uz kuriem attiecas atkāpe. Tādēļ Itālijai tiek pieprasīts astoņpadsmit mēnešu laikā pēc atkāpes stāšanās spēkā iesniegt ziņojumu par PVN atmaksas procedūru attiecībā uz to piegādātāju vai pakalpojumu sniedzēju (nodokļa maksātāju) situāciju, uz kuriem attiecas šī atkāpe. Minētajā ziņojumā jo īpaši būtu jāiekļauj statistika par vidējo laiku, kas vajadzīgs, lai faktiski atmaksātu PVN šiem nodokļa maksātājiem, un jāizklāsta īpašas problēmas, kas, iespējams, ir radušās šajā sakarā. Šajā ziņojumā būtu arī jānorāda dažādie pasākumi, kas īstenoti, lai apkarotu nodokļu nemaksāšanu attiecībā uz piegādēm vai pakalpojumu sniegšanu, uz ko attiecas atkāpe, to spēkā stāšanās datums, kā arī to efektivitātes novērtējums.

Lai gan Itālija pieprasīja pagarināt atļauju līdz 2023. gada 31. decembrim, tiek ierosināts atkāpi piešķirt laikposmam no 2020. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 30. jūnijam. Šim laikposmam vajadzētu būt pietiekamam, lai pilnībā novērtētu to pasākumu efektivitāti, kas īstenoti, lai samazinātu nodokļu nemaksāšanu attiecīgajos sektoros. Turklāt līdz tam laikam uzņēmumi un nodokļu administrācija varēs labāk veikt vajadzīgos pielāgojumus savās sistēmās.

- **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Pamatojoties uz PVN direktīvas 395. pantu, atkāpi var atļaut ar nolūku vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai lai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. Itālija pieprasīja piemērot atkāpes pasākumu, lai apkarotu nodokļu nemaksāšanu tajos sektoros, kuros gadiem ilgi ir konstatēta krāpšana PVN jomā, un saskaņā ar Itālijas sniegtajiem datiem šis pasākums ir bijis efektīvs, lai uzlabotu nodokļu iekasēšanu un ierobežotu krāpšanu PVN jomā attiecīgajos sektoros. Atkāpe ir saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem.

Ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2019/310[5] Polijai tika piešķirta līdzīga atkāpe piemērot dalītā maksājuma mehānismu. Polijas dalītā maksājuma sistēma ietver brīvprātīgu un obligātu dalītā maksājuma mehānismu. Šī obligātā dalītā maksājuma sistēma attiecas uz preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu, ko apmaksā ar elektroniskiem bankas pārskaitījumiem starp nodokļa maksātājiem tādās jomās, kuras īpaši skar krāpšana PVN jomā un kurās krāpšana ir konstatēta gadiem ilgi. Saskaņā ar Polijas obligāto dalītā maksājuma sistēmu banka darbojas kā maksājuma dalītāja, klienta samaksāto summu pārskaitot uz attiecīgajiem piegādātāja vai pakalpojuma sniedzēja kontiem, proti, apliekamo summu uz tirgotāja parasto kontu, savukārt PVN summu – uz tirgotāja bloķēto PVN kontu. Bloķētā PVN konta līdzekļi pieder nodokļa maksātājam, tomēr tas šos līdzekļus var izlietot būtībā tikai tam, lai maksājamo PVN nomaksātu nodokļu iestādei vai nomaksātu piegādātāju vai pakalpojumu sniedzēju rēķinos uzrādīto PVN.

Arī Rumānija ir pieprasījusi atkāpi, lai piemērotu dalītā maksājuma mehānismu attiecībā uz konkrētu nodokļa maksātāju veiktām piegādēm. Rumānijas dalītā maksājuma mehānisms radīja nopietnas bažas par tā proporcionalitāti un saderību ar Līgumu. Tādēļ Komisija iebilda pret Rumānijas atkāpes pieprasījumu[6].

## 2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

### • Juridiskais pamats

PVN direktīvas 395. pants.

### • Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Vadoties pēc PVN direktīvas noteikuma, kurš ir šā priekšlikuma pamatā, priekšlikums ir Eiropas Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tādēļ subsidiaritātes principu nepiemēro.

### • Proporcionalitāte

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko dalībvalstij piešķir pēc pašas dalībvalsts pieprasījuma, un tas nerada nekādas saistības.

Ņemot vērā, ka atkāpe ir ierobežota laika ziņā un attiecas tikai uz valsts sektoru, valsts kontrolē esošiem uzņēmumiem un biržas sarakstā iekļautiem uzņēmumiem, tās darbības joma ir vērsta uz sektoru, kurā nodokļu nemaksāšana ir būtiska problēma. Tādēļ īpašais pasākums ir proporcionāls izvirzītajam mērķim, proti, apkarot nodokļu nemaksāšanu.

### • Juridiskā instrumenta izvēle

Ierosinātais instruments ir Padomes īstenošanas lēmums.

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem ir pieļaujama vienīgi ar Padomes atļauju, ko tā ar vienprātīgu lēmumu pieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Padomes īstenošanas lēmums ir vispiemērotākais instruments, jo to var adresēt atsevišķai dalībvalstij.

---

5 Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2019/310 (2019. gada 18. februāris), ar ko Polijai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 226. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 51, 22.2.2019., 19. lpp.).

6 Komisijas Paziņojums Padomei, kas sniegts saskaņā ar Padomes Direktīvas 2006/112/EK 395. pantu, COM/2018/666 final.

## 3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

### • Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām netika veikta. Šā priekšlikuma pamatā ir Itālijas pieprasījums, un tas attiecas tikai uz šo konkrēto dalībvalsti.

### • Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

### • Ietekmes novērtējums

Padomes īstenošanas lēmuma priekšlikuma mērķis ir pagarināt atkāpes no PVN direktīvas 206. un 226. panta piemērošanas termiņu attiecībā uz piegādēm un pakalpojumu sniegšanu valsts sektora iestādēm, centrālo iestāžu un vietējo iestāžu kontrolētiem uzņēmumiem un aptuveni 40 sarakstā iekļautajiem biržā kotētajiem uzņēmumiem. Uzliekot prasību, ka maksājamo PVN maksā atsevišķā nodokļu administrācijas bankas kontā, ar Padomes īstenošanas lēmuma priekšlikumu galvenokārt plānots cīnīties pret nodokļu nemaksāšanu, kas notiek tādā veidā, ka sarakstā iekļauto vienību piegādātāji vai pakalpojumu sniedzēji nemaksā PVN. Itālijas pašreiz piemērotais pasākums ir izrādījies efektīvs rīks šā mērķa sasniegšanai.

Saskaņā ar Itālijas sniegtajiem datiem pasākuma īstenošana tā sākotnējā darbības jomā 2015. gadā ir izraisījusi maksājumu pieaugumu par aptuveni 3,5 miljardiem EUR. Šo summu noteica *Agenzia delle Entrate*, ņemot vērā, ka *Pubblica Amministrazione* (*PA*) piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem par tiem pašiem darījumiem pēc dalītā maksājuma mehānisma ieviešanas faktiski samaksātā zemākā aprēķināmā PVN summa, atskaitot palielinājumu, ko veido kompensācijas un atmaksas, ir mazāka nekā maksājumi, ko *PA* ir veikusi par tiem pašiem darījumiem. Turpmākajā Itālijas veiktajā analīzē secināts, ka šī ietekme turpmākajos gados nav mainījusies. Saskaņā ar šo analīzi pasākuma darbības jomas paplašināšana (centrālo un vietējo iestāžu kontrolēto uzņēmumu un biržā kotēto uzņēmumu piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji) ir devusi maksājumu papildu pieaugumu 1,08 miljardu EUR apmērā. Arī šajā gadījumā pasākuma sākotnējā ietekme turpmākajos tā piemērošanas gados nav mainījusies. Tāpēc pasākuma piemērošanas kopējā ietekme ir 4,58 miljardi EUR gadā.

Vēl viens ietekmes aspekts, kas būtu jāņem vērā, ir tāds, ka piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji saskaņā ar šo sistēmu nesaņem PVN no saviem klientiem. Tāpēc tiem biežāk būs jāpieprasa efektīva PVN atmaksa, ja tie nevarēs kompensēt šo PVN ar citiem Itālijā maksājamiem nodokļiem. Lai novērstu negatīvu ietekmi uz šiem nodokļa maksātājiem, jo īpaši gadījumos, kad piegādātāji vai pakalpojumu sniedzēji neveic uzņēmējdarbību Itālijā, ir būtiski, lai atmaksas procedūra darbojas pareizi un laikus. Saskaņā ar Itālijas sniegto informāciju tās PVN atmaksas sistēma darbojas pareizi un vidējais PVN atmaksas apstrādes periods ir samazināts līdz 67 dienām plus 7 dienas faktiskajam maksājumam saņēmējam. Turklāt ir sagaidāms, ka līdz ar jaunajiem noteikumiem, kas jau ir spēkā, tiks pienācīgi pārvaldīts iespējamais PVN atmaksas pieaugums. Turklāt saskaņā ar Itālijas sniegto informāciju dalītā maksājuma pasākuma ieviešanas laikā bija paredzēts, ka nodokļa maksātājiem, kas veic darījumus, uz kuriem attiecas dalītā maksājuma shēma, šādu darījumu rezultātā akumulētā kredīta robežās ir tiesības prioritārā kārtā saņemt attiecīgos PVN kredīta maksājumus. Šis noteikums nozīmē, ka atmaksas pieprasījumi, kas saistīti ar dalītā maksājuma mehānismu, tiek apstrādāti prioritārā kārtā gan sākotnējās izmeklēšanas laikā, gan attiecībā uz tādu summu atmaksu, kas konstatētas salīdzinājumā ar neprioritārajām atmaksām.

- **Pamattiesības**

Šim priekšlikumam nav ietekmes uz pamattiesību aizsardzību.

## 4. IETEKME UZ BUDŽETU

Pasākumam nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko veido PVN.

2020/0119 (NLE)

Priekšlikums

**PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,**

**ar kuru groza Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2017/784, ar ko Itālijas Republikai atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 206. un 226. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu[1] un jo īpaši tās 395. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/1401[2] Itālijai tika atļauts līdz 2017. gada 31. decembrim piemērot noteikumu, ka pievienotās vērtības nodokli (PVN), kas maksājams par piegādēm vai pakalpojumu sniegšanu valsts sektora iestādēm, minētajām iestādēm ir jāiemaksā atsevišķā un bloķētā nodokļu iestāžu bankas kontā. Šis īpašais pasākums bija atkāpe no Direktīvas 2006/112/EK 206. un 226. panta attiecībā uz noteikumiem par PVN nomaksu un rēķinu izsniegšanu.

(2) Ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2017/784[3] Itālijai tika atļauts piemērot īpašo pasākumu līdz 2020. gada 30. jūnijam. Turklāt īpašā pasākuma darbības joma tika paplašināta, aptverot arī piegādes un pakalpojumu sniegšanu uzņēmumiem, kurus kontrolē valsts sektora iestādes Itālijas Civilkodeksa (*Codice Civile*) 2359. panta izpratnē, un biržā kotētiem uzņēmumiem, kuri ir iekļauti "*Financial Times Stock Exchange Milano Indice di Borsa*" (turpmāk tekstā – "*FTSE MIB*") sarakstā.

(3) Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2019. gada 4. decembrī, Itālija lūdza pagarināt šo atļauju līdz 2023. gada 31. decembrim un samazināt īpašā pasākuma darbības jomu, attiecinot to tikai uz preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu valsts sektora iestādēm. Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2020. gada 27. martā, Itālija lūdza paplašināt pasākuma darbības jomu attiecībā uz preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, to attiecinot gan uz uzņēmumiem, kurus kontrolē centrālās un vietējās valsts sektora iestādes, gan uz biržā kotētiem uzņēmumiem, kas iekļauti *FTSE MIB* sarakstā. Tādēļ Itālija pieprasa pagarināt īpašo pasākumu ar tādu pašu darbības jomu kā atļaujai, kas piešķirta ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2017/784.

(4) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punkta otro daļu Komisija 2020. gada 5. maija vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Itālijas pieprasījumu. 2020. gada 6. maija vēstulē Komisija paziņoja Itālijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu pieprasījuma izvērtēšanai.

[1] OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.
[2] OV L 217, 18.8.2015., 7.–8. lpp.
[3] OV L 118, 6.5.2017., 17. lpp.

(5) Šis pasākums ir daļa no pasākumu kopuma, ko Itālija ieviesusi, lai apkarotu krāpšanu nodokļu jomā un nodokļu nemaksāšanu. No 2018. gada 1. jūlija attiecībā uz dažām jomām un no 2019. gada 1. janvāra visos sektoros ir ieviests pienākums rēķinus izsniegt elektroniski. Šo pienākumu noteica ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/593[4]. Šis pasākumu kopums, tostarp rēķinu izsniegšana elektroniski, ir aizstājis citus kontroles pasākumus un ļauj Itālijas nodokļu iestādēm veikt dažādu uzņēmēju deklarēto darījumu kontrolpārbaudi un uzraudzīt to PVN maksājumus.

(6) Itālija savā pieprasījumā paskaidro, ka, lai gan īstenoto pasākumu kopums samazina laiku, kas nodokļu administrācijai vajadzīgs, lai uzzinātu par iespējamu nodokļu nemaksāšanu vai krāpšanu, līdz trim mēnešiem salīdzinājumā ar sākotnēji nepieciešamajiem astoņpadsmit mēnešiem, tomēr, ja netiek piemērots dalīts maksājums, tad atgūšana no nodokļu nemaksātājiem vai krāpniekiem pēc pārbaudes veikšanas varētu būt neiespējama gadījumā, ja tie ir maksātnespējīgi. Dalītā maksājuma mehānisms kā *ex ante* pasākums nodrošina daudz lielāku efektivitāti. Galīgie dati par pasākuma efektivitāti liecina, ka pasākums ir bijis vēl efektīvāks, nekā gaidīts.

(7) Pasākuma rezultātā cita starpā piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji, kas ir nodokļa maksātāji, nevar kompensēt samaksāto priekšnodokli ar PVN, ko tie saņem par piegādēm vai pakalpojumu sniegšanu. Tie var pastāvīgi atrasties kredīta pozīcijā, un viņiem, iespējams, būs jāpieprasa nodokļu administrācijai šā PVN faktiska atmaksa. Saskaņā ar Itālijas iesniegto informāciju atmaksas pieprasījumi tiek apstrādāti vidēji 67 dienu laikā un vidējais faktiskais maksājuma veikšanas laiks saņēmējam ir 7 dienas. Dalītā maksājuma pasākuma ieviešanas laikā bija paredzēts, ka nodokļa maksātājiem, kas veic darījumus, uz kuriem attiecas dalītā maksājuma shēma, šādu darījumu rezultātā akumulētā kredīta robežās ir tiesības prioritārā kārtā saņemt attiecīgos PVN kredīta maksājumus. Šī prakse nozīmē, ka atmaksas pieprasījumi, kas saistīti ar dalītā maksājuma mehānismu, tiek izskatīti prioritārā kārtā gan sākotnējās izmeklēšanas laikā, gan to summu izmaksāšanas laikā, kas pienākas salīdzinājumā ar neprioritārām atmaksām.

(8) Saskaņā ar Īstenošanas lēmuma (ES) 2017/784 7. apsvērumu tiklīdz sistēma, ko veido kontroles pasākumu kopums, kuru Itālija plānoja piemērot, būs pilnībā ieviesta, vairs nevajadzētu būt vajadzībai atkāpties no Direktīvas 2006/112/EK, lai piemērotu dalīto maksājumu. Tāpēc Itālija pauda pārliecību, ka tā nemēģinās atjaunot atkāpi, kas ļauj piemērot dalītā maksājuma mehānismu. Tomēr, ņemot vērā to, ka vēl ir pāragri pilnībā novērtēt šo pasākumu efektivitāti, jo tie stājušies spēkā nesen, un ņemot vērā grūtības, ar ko Itālija saskaras Covid-19 uzliesmojuma dēļ, kas rada grūtības nodokļa maksātājiem īstenot nepieciešamās izmaiņas savās rēķinu izsniegšanas sistēmās un nodokļu administrācijām pielāgot savas sistēmas, tad pasākuma atcelšanai varētu būt ievērojama negatīva ietekme uz cīņu pret nodokļu nemaksāšanu un uz PVN iekasēšanu, kā arī uz nodokļa maksātāju administratīvajām izmaksām pašreizējos apstākļos.

(9) Pieprasītajai atkāpei vajadzētu būt ierobežotai laika ziņā, lai varētu novērtēt, vai īpašais pasākums ir atbilstīgs un efektīvs. Lai gan Itālija pieprasīja pagarināt atļauju līdz 2023. gada 31. decembrim, to nevajadzētu pagarināt ilgāk par 2023. gada 30.

[4] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2018/593 (2018. gada 16. aprīlis), ar ko Itālijas Republikai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 218. un 232. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 99, 19.4.2018., 14.–15. lpp.).

jūniju. Šim laikposmam vajadzētu būt pietiekamam, lai pilnībā novērtētu to pasākumu efektivitāti, kas īstenoti, lai samazinātu nodokļu nemaksāšanu attiecīgajos sektoros.

(10) Lai garantētu, ka tiek veikti nepieciešamie turpmākie pasākumi saistībā ar šo atkāpi, un jo īpaši uzraudzītu ietekmi uz PVN atmaksu nodokļa maksātājiem, uz kuriem attiecas atkāpe, Itālijai būtu 15 mēnešu laikā pēc īpašā pasākuma termiņa pagarināšanas datuma jāiesniedz Komisijai ziņojums par vispārējo situāciju saistībā ar PVN atmaksu nodokļa maksātājiem un jo īpaši par vidējo laiku, kas vajadzīgs šai procedūrai, un par šā īpašā pasākuma un citu ar mērķi mazināt nodokļu nemaksāšanu attiecīgajos sektoros īstenoto pasākumu efektivitāti. Ziņojumā būtu jāiekļauj saraksts ar dažādajiem īstenotajiem pasākumiem un to spēkā stāšanās datumiem.

(11) Īpašais pasākums ir proporcionāls izvirzītajiem mērķiem, jo tas ir ierobežots laika ziņā un attiecas tikai uz sektoriem, kas nodokļu nemaksāšanas dēļ izraisa būtiskas problēmas. Turklāt īpašais pasākums nerada risku, ka nemaksāšana novirzītos uz citiem sektoriem vai citām dalībvalstīm.

(12) Atkāpei nebūs negatīvas ietekmes uz galapatēriņa posmā iekasētajiem kopējiem nodokļa ieņēmumiem, un tai nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko veido PVN.

(13) Tāpēc Īstenošanas lēmums (ES) 2017/784 būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

*1. pants*

Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2017/784 groza šādi:

1) lēmuma 3. panta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Itālija līdz 2021. gada 30. septembrim iesniedz Komisijai ziņojumu par vispārējo situāciju saistībā ar PVN atmaksu 1. un 2. pantā minēto pasākumu skartajiem nodokļa maksātājiem un jo īpaši par atmaksas procedūras vidējo ilgumu, kā arī par šā īpašā pasākuma un citu ar mērķi mazināt nodokļu nemaksāšanu attiecīgajos sektoros īstenoto pasākumu efektivitāti. Ziņojumā iekļauj sarakstu ar dažādajiem īstenotajiem pasākumiem un to spēkā stāšanās datumiem.”;

2) lēmuma 5. pantā datumu “2020. gada 30. jūnijam” aizstāj ar datumu “2023. gada 30. jūnijam”.

*2. pants*

Šis lēmums ir adresēts Itālijas Republikai.

Briselē,

*Padomes vārdā –*
*priekšsēdētājs*